

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil praktyczny)

dokonanej w dniach 9-10 lutego 2019
na kierunku *filologia*
prowadzonym w
Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu
 - 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej
 - 1.2. Informacja o procesie oceny
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej
 - Kryterium nr 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni
 - Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1
 - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
 - Dobre praktyki
 - Zalecenia
 - Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia
 - Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2
 - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
 - Dobre praktyki
 - Zalecenia
 - Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
 - Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3
 - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
 - Dobre praktyki
 - Zalecenia
 - Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia
 - Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4
 - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
 - Dobre praktyki
 - Zalecenia
 - Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia
 - Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5
 - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
 - Dobre praktyki
 - Zalecenia
 - Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia
 - Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6
 - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
 - Dobre praktyki
 - Zalecenia
 - Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia
 - Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7
 - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron
 - Dobre praktyki
 - Zalecenia

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Dobre praktyki

Zalecenia

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych

Załącznik nr 4. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Marek Cieszkowski, członek PKA,

Członkowie:

1. dr hab. Ariadna Strugielska, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Anna Warda, ekspert PKA
3. Izabela Kwiatkowska-Sujka, ekspert ds. postępowania oceniającego
4. dr ing. Marie Gabryšová, ekspert ds. międzynarodowych
5. Marcin Wojtkowiak, ekspert ds. pracodawców
6. Jakub Bakonyi, ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *filologia* prowadzonym w Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Była to druga ocena na kierunku *filologia* prowadzona przez Polską Komisję Akredytacyjną, poprzednia została przeprowadzona w 2012 r. Uczelnia ustosunkowała się do poprzednio sformułowanych uwag, co zostało ujęte w punkcie 5 raportu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a jej dalszy przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, pracownikami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, prowadzenie kierunku studiów i praktyki, a także z przedstawicielami samorządu studentów, pracodawców i Biura Karier. Ponadto zapoznano się z wybranymi pracami etapowymi i dyplomowymi, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	filologia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia/studia II stopnia	
Profil kształcenia	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk humanistycznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk humanistycznych dyscypliny: językoznawstwo literaturoznawstwo kulturoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia pierwszego stopnia 6 semestrów – 184 ECTS studia drugiego stopnia 4 semestry – 120 (122) ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba godzin praktyk	14 ECTS 150–200 h w zależności od specjalizacji	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	W ramach programu studiów I i II stopnia prowadzone są specjalizacje: <ul style="list-style-type: none"> • nauczycielska, • tłumaczeniowa • komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji 	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	studia I stopnia – licencjat studia II stopnia – magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego		
Liczba studentów kierunku	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
	I stopnia 121	I stopnia 337 II stopnia 136
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	studia I stopnia 1712–1812 h	studia I stopnia 1112–1281 h studia II stopnia 582–610 h

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W PEŁNI
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	ZADOWALAJĄCA
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	CZĘŚCIOWA
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W PEŁNI
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	ZADOWALAJĄCA
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	ZADOWALAJĄCA
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W PEŁNI
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	W PEŁNI

Jednostka przesłała obszerną odpowiedź na raport z wizytacji wraz z załącznikami, które we właściwy sposób dokumentują różne działania naprawcze, jakie zostały wdrożone po wizytacji PKA. W odpowiedzi podkreślono potrzebę „wprowadzenia systematycznego i kompleksowego procesu monitorowania, oceny i doskonalenia programu studiów”. Pod uwagę wzięto zalecenia sformułowane w raporcie oraz wskazówki członków zespołu wizytującego. W związku z tym w Uczelni powołano specjalny zespół, który przeprowadził analizę obowiązujących programów kształcenia ze względu na dobór treści, ich spójność, możliwości weryfikacji deklarowanych przez Uczelnię efektów kształcenia oraz ich zgodność z aktualnymi potrzebami rynku pracy.

Pierwszym zadaniem była weryfikacja oraz częściowa redefinicja kierunkowych efektów uczenia się, które obecnie we właściwy sposób określają sylwetkę absolwenta. Efekty kształcenia zostały zatwierdzone uchwałą senatu LSW w dniu 26.06.2019 r. Szczegółowo opracowany dokument zawiera opis efektów uczenia się na studiach I stopnia (por. załącznik nr 1) oraz II stopnia (por. załącznik nr 2), jak również sporządzone dla każdego z poziomów tabele pokrycia (por. załącznik nr 3 i 4). Nowe efekty kształcenia są zgodne z rozporządzeniem MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Biorąc pod uwagę powyższe, w planie studiów I stopnia dokonano szeregu zmian w zakresie poszczególnych modułów w taki sposób, aby umożliwić studentom zdobywanie kompetencji miękkich, w tym rozwijanie umiejętności komponowania i formułowania różnego typu tekstów, zwiększono liczbę zajęć z praktycznej nauki języka obcego oraz zmieniono treści w ramach zajęć ze wstępu do językoznawstwa, zwracając uwagę głównie na praktyczne aspekty użycia języka w działalności zawodowej, usunięto zajęcia z historii języka oraz wstęp do literaturoznawstwa i kulturoznawstwa. Jakościowych zmian (zmiana liczby godzin, zmiana formy zajęć z wykładu na ćwiczenia, zmiana struktury zajęć itp.) dokonano również w blokach zajęć specjalizacyjnych. Na

studiach II stopnia zmieniono strukturę zajęć (nowe przedmioty), zweryfikowano dobór treści i nazwy niektórych zajęć, wskazując już w samej nazwie na ich praktyczny wymiar; celem zmian jest „uzyskanie [przez studentów] kompetencji i umiejętności w zakresie komunikowania się, autoprezentacji, pracy zespołowej, zarządzania czasem i krytycznego myślenia”.

Dużo uwagi w pracach zespołu poświęcono doskonaleniu systemu praktyk studenckich. Do planu zajęć wprowadzono tzw. spotkania z praktykami, tj. dodatkowe godziny spotkań z reprezentantami różnych branż, które zaplanowano przed rozpoczęciem praktyk, na specjalizacji tłumaczeniowej i komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji zwiększono liczbę godzin praktyk z 200 godzin do 400, ponadto opracowano schemat weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dla poszczególnych przedmiotów, w tym przede wszystkim praktyk studenckich (por. załącznik nr 5), a strukturę zajęć i liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację na specjalizacji nauczycielskiej dostosowano do obowiązującego standardu.

Zgodnie z sugestiami Uczelnia zmieniła zasady rekrutacji na studia I i II stopnia tak, aby zapewnić dobór kandydatów na równym poziomie biegłości językowej (por. uchwała senatu LSW nr 1/60/2019 z dnia 26.06.2019 r.). Oprócz tego wyraziła chęć szerszego wykorzystania w dydaktyce akademickiej platformy e-learningowej (ich celem jest ograniczenie liczby godzin zajęć prowadzonych w tradycyjny sposób) a także umieszczenia na niej wspomagających materiałów dydaktycznych; poza tym zadeklarowała zamiar przeprowadzania kompleksowej ankietyzacji (por. załącznik nr 8), która odtąd będzie jednym z istotnych elementów ewaluacji procesu kształcenia i doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Wszystkie opisane powyżej działania należy ocenić pozytywnie. Uzasadnione jest wobec tego podniesienie oceny w kryterium 2 z *zadawalającej* na *w pełni* oraz oceny w kryterium 3 z *częściowej* na *zadawalającą*.

Pozostałe działania Uczelni, które opisane zostały w piśmie z dnia 15.07.2019 r. nie mają, jak na razie, charakteru zmian projakościowych i nie dają możliwości zmiany sformułowanych wcześniej ocen w kolejnych kryteriach.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W PEŁNI
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	ZADOWALAJĄCA

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium nr 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Misją Lingwistycznej Szkoły Wyższej (LSW) w Warszawie jest kształcenie specjalistów w dyscyplinie językoznawstwa, wyposażonych w umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne zgodne z wymogami współczesnego rynku pracy, w tym w szczególności w zakresie nauczania, tłumaczeń oraz wielobranżowej komunikacji międzynarodowej. Strategia Uczelni obejmuje trzy obszary: kształcenie, rozwój kadry naukowo-dydaktycznej oraz współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przy czym obszary te łączy cel nadrzędny, jakim jest zapewnienie spójnej, uwzględniającej aktualne potrzeby rynku pracy i rozwój technologiczny koncepcji kształcenia na kierunku. Szczegółowe cele strategiczne obejmują: ciągłą modyfikację oferty programowej studiów zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami rynku, doskonalenie programów kształcenia oraz wspieranie rozwoju kadry dydaktycznej, współpracę z interesariuszami zewnętrznymi oraz monitorowanie bieżącej sytuacji na rynku pracy w celu dostosowywania programów kształcenia do wymogów i oczekiwań obecnych i przyszłych pracodawców.

Koncepcja kształcenia realizowana na kierunku *filologia* w LSW jest zasadniczo zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni, gdyż łączy elementy kształcenia humanistycznego, charakterystycznego dla kierunków filologicznych, z kształceniem ukierunkowanym na rozwijanie umiejętności i kompetencji praktycznych. Koncepcja kształcenia zakładająca możliwość opanowania języka obcego specjalności na poziomie C1 (na studiach I stopnia) oraz C2 (na studiach II stopnia) według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ), zdobycie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych w zakresie nauczania, tłumaczeń lub komunikacji biznesowej a także nabycie wiedzy teoretycznej o języku, literaturze i kulturze obszaru językowego specjalności jest skorelowana z misją i strategią Uczelni stawiającą na nowoczesną i aktualnie oczekiwaną przez społeczeństwo oraz rynek pracy umiejętność profesjonalnego zastosowania języka i technologii informacyjnej w nauczaniu, translatoryce oraz wielobranżowej językowej komunikacji międzynarodowej.

Według deklaracji Uczelni opracowana koncepcja kształcenia bazowała m.in. na współpracy z przedstawicielami rynku pracy, czego najbardziej aktualnym przykładem ma być specjalizacja *komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji*. Obejmuje ona przedmioty, które odpowiadają na oczekiwania rynku pracy, rozwijając m.in. kompetencje w zakresie komunikacji i współpracy międzynarodowej, podstaw ekonomii, prawa i finansów. Interesariusze zewnętrzeni, w tym szczególnie pracodawcy, nie uczestniczyli jednak bezpośrednio w procesie określania koncepcji kształcenia. Ich udział był co najwyżej pośredni, nie miał sformalizowanego charakteru i nie został udokumentowany. W przypadku specjalizacji adresowanej do przyszłych nauczycieli konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi ograniczały się natomiast do sposobu realizowania praktyk zawodowych.

Koncepcja kształcenia na kierunku *filologia* została nieformalnie skonsultowana z interesariuszami zewnętrznymi w bardzo ograniczonym zakresie, obejmującym jedynie wybrane aspekty specjalizacji. Natomiast trzon koncepcji, czyli jej zakres filologiczny, w tym w szczególności idea łączenia kształcenia ogólnoakademickiego i praktycznego, nie jest wynikiem takich konsultacji. Również w opinii studentów ocenianego kierunku, w tym w szczególności specjalności *język angielski*, niezrozumiała jest obecność w koncepcji kształcenia na kierunku o profilu praktycznym elementów tradycyjnego, opartego na silnej podbudowie teoretycznej kanonu filologicznego. Również w czasie spotkania ZO PKA z kadrami naukowo-dydaktyczną kierunku odnotowano brak realnego wpływu pracowników i/lub ich świadomości takiej możliwości na realizowaną koncepcję kształcenia. Pracownicy podkreślali, że często realizują koncepcję kształcenia, której elementy, np. w module praktycznej nauki języka specjalności, zostały im narzucone i są dla nich samych nie w pełni zrozumiałe albo też nie czują się wystarczająco kompetentni, by je interpretować pod kątem potrzeb kierunku o profilu praktycznym. ZO PKA został natomiast poinformowany o przykładach wpływu akademickich zainteresowań kadry na koncepcję kształcenia i program studiów, co ilustruje przedmiot *Wstęp do językoznawstwa*. W ocenie ZO PKA koncepcja kształcenia uwzględnia postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku *filologia* na poziomie specjalizacji. Natomiast na poziomie przedmiotów kierunkowych odzwierciedlony zostaje postęp w dziedzinach i dyscyplinach naukowych powiązanych z kierunkiem, w tym w szczególności w zakresie językoznawstwa.

Ze względu na brak pełnej dokumentacji nie można jednoznacznie stwierdzić, czy koncepcja kształcenia na kierunku odpowiada polityce zapewnienia jakości. Jednakże na podstawie dostępnych dokumentów i rozmów przeprowadzonych przez ZO PKA można zauważyć, że korelacja ta nie jest zachowana, co ilustruje brak potwierdzonego wpływu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na obecną koncepcję kształcenia.

Koncepcja kształcenia na kierunku *filologia* w niewielkim stopniu uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe. Można o nich mówić w kontekście zatrudnienia niektórych pracowników kierunku z innej uczelni (Uniwersytet Warszawski) i tym samym naturalnego uwzględniania jej wzorców i doświadczeń, nie w pełni jednak dostosowanych do specyfiki kształcenia na profilu praktycznym z uwagi na ogólnoakademickie doświadczenia badawcze tej części kadry oraz uczestnictwa wykładowców w konferencjach i – w minimalnym stopniu – programach wymiany.

Plany rozwoju koncepcji kształcenia na kierunku *filologia* zakładają z jednej strony rozwój specjalizacji *komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji*, co oznacza odejście od tradycyjnie humanistycznego kształcenia filologicznego na rzecz kształcenia w dziedzinie nauk społecznych; jednocześnie władze Uczelni zamierzają kontynuować kształcenie filologiczne na kierunku o profilu praktycznym z elementami kształcenia ogólnoakademickiego. W ocenie PKA plany rozwoju koncepcji kształcenia na kierunku *filologia* nie zostały do końca precyzyjnie sformułowane.

1.2.

W jednostce prowadzone są prace rozwojowe w zakresie translatoryki, komunikacji w biznesie i administracji (terminologii specjalistycznej) oraz glottodydaktyki, których efekty przedstawiane są w ramach cyklicznie organizowanych konferencji, a w szczególności na łamach tomu *W Dialogu Języków i Kultur*. Uczelnia współpracuje również z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie przekładu i redakcji tekstu (np. Skrivanek, Poltext) oraz nauczania języków obcych na różnych poziomach, zarówno w sektorze państwowym, jak i prywatnym. Prace rozwojowe powiązane są z modułami specjalizacyjnymi prowadzonymi na kierunku, w

tym w szczególności specjalizacji *komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji*. Prace te przekładają się na nawiązanie współpracy z firmami obsługującymi zagraniczne podmioty gospodarcze lub oferującymi usługi obcokrajowcom oraz utworzenie Międzynarodowe Centrum Antropolingwistyki i Terminologii.

Prace rozwojowe prowadzone w jednostce powiązane są z obszarami działalności zawodowej, do których odnoszą się efekty kształcenia, ale ich wyniki wykorzystywane są jedynie w ograniczonym zakresie w projektowaniu programu kształcenia, głównie w ramach modułów zajęć specjalizacyjnych, z wyjątkiem seminarium dyplomowego, powiązanych z rozwijaniem umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych typowych dla działalności zawodowej tłumaczy, nauczycieli i osób posługujących się terminologią specjalistyczną. Zauważalny natomiast jest brak wpływu prac rozwojowych na pozostałe moduły, w tym w szczególności przedmioty kierunkowe i powiązane z procesem dyplomowania, skonstruowane w sposób odzwierciedlający wyniki badań ogólnoakademickich powiązanych z dyscyplinami filologicznymi.

Należy podkreślić, że prace rozwojowe na kierunku *filologia* prowadzone są w sposób niepowiązany, co oznacza, że działania służące projektowaniu i doskonaleniu elementów programów kształcenia powiązanych z aktywnością zawodową nie wynikają ze zmian na poziomie ogólnofilologicznych modułów kierunkowych. Obserwacja ta znajduje potwierdzenie w opiniach studentów kierunku, którzy w trakcie spotkania z ZO PKA sygnalizowali potrzebę „upraktycznienia” przedmiotów kierunkowych, takich jak *Elementy historii języka specjalności* czy *Historia literatury krajów obszaru języka specjalności*, w sposób wiążący zmiany w ramach modułów specjalizacyjnych z pozostałymi modułami programu kształcenia.

1.3.

Uczelnia nie przedstawiła ZO PKA dokumentacji potwierdzającej pełne formalne przyporządkowanie kierunku studiów do obszaru/obszarów kształcenia i nie wskazała za pomocą stosownej uchwały dziedziny/dziedzin nauki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Uczelnia przedstawiła jedynie załącznik do Uchwały Nr 4/52/2016 Senatu Wyższej Szkoły Lingwistycznej w Warszawie, w którym zawarto kierunkowe efekty kształcenia dla studiów I i II stopnia, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej w ramach 3 specjalności (*język angielski, język niemiecki i język rosyjski*) oraz 4 specjalizacji (*tłumaczeniowej, nauczycielskiej, nauczycielsko-tłumaczeniowej oraz komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji*).

Zgodnie z zaleceniem ZO PKA dokonującego wcześniejszej oceny programowej na kierunku, efekty dla specjalizacji zostały włączone w zestaw efektów kierunkowych; założono np., że student wybierający specjalizację *komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji* osiągnie po ukończeniu studiów I stopnia (w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym) 8 efektów kierunkowych w kategorii wiedzy w „zakresie ogólnym” i 4 efekty kierunkowe w zakresie wiedzy „specjalistycznej, charakterystycznej dla danej specjalizacji”. Analogicznie w kategorii umiejętności student winien osiągnąć 13 efektów kierunkowych w „zakresie ogólnym” i 4 efekty kierunkowe w zakresie umiejętności „specjalistycznych, charakterystycznych dla danej specjalizacji”. W kategorii kompetencji społecznych proporcje ustalono odpowiednio na 8 i 2. Podobne rozróżnienia wprowadzono dla specjalizacji tłumaczeniowej i nauczycielskiej. Na studiach II stopnia, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, obowiązują analogiczne podziały, przy czym na studiach I i II stopnia student specjalizacji nauczycielsko-tłumaczeniowej zobowiązany jest osiągnąć 3 zestawy efektów kierunkowych – „ogólnych”,

tłumaczeniowych oraz nauczycielskich. ZO PKA stwierdza, że Uczelnia prawidłowo wykonała zalecenie powizytacyjne.

Na podstawie analizy kierunkowych efektów kształcenia na studiach I i II stopnia, tożsamy dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, ZO PKA stwierdza, że można odnieść je do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 6 dla studiów I stopnia i poziom 7 dla studiów II stopnia) dla obszaru/dziedziny nauk humanistycznych, dyscyplin: językoznawstwo, literaturoznawstwo i kulturoznawstwo oraz do obszaru/dziedziny nauk społecznych, dyscyplin: nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, nauki o administracji, nauki o zarządzaniu, pedagogika i psychologia (zwłaszcza w kategorii specjalistycznych efektów kierunkowych). W ocenie ZO PKA przeprowadzonej na podstawie programów studiów efekty kierunkowe dla kierunku *filologia* zostały nieprawidłowo przyporządkowane do dyscyplin z dziedziny/obszaru nauk społecznych. Przyporządkowania do poziomu i profilu kwalifikacji dokonano w sposób prawidłowy; efekty kierunkowe są spójne z opisem efektów dla poziomu 6 oraz 7 profilu praktycznego PRK.

Efekty kierunkowe dla studiów I i II stopnia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie rzetelnego systemu ich weryfikacji. Na poziomie sylabusów przedmiotów efekty modułowe prawidłowo uszczegóławiają efekty kierunkowe, uwzględniając, szczególnie na poziomie modułów specjalistycznych, w tym w ramach praktyk zawodowych i nauczycielskich, zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku na studiach I i II stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym jak i niestacjonarnym uwzględniają pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia określonych w załączniku do *Rozporządzenia MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*, zarówno na poziomie efektów kierunkowych, jak i modułowych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku i plany jej rozwoju są zgodne z misją i strategią rozwoju Uczelni oraz odpowiadają celom określonym w strategii jednostki.

Koncepcja kształcenia, zakładająca możliwość opanowania wybranego języka obcego, zdobycie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych w zakresie nauczania, tłumaczeń lub komunikacji biznesowej, oraz nabycie wiedzy o języku, literaturze i kulturze obszaru językowego specjalności jest w pełni skorelowana z misją i strategią Uczelni stawiającą na kształcenie specjalistów w zakresie profesjonalnego zastosowania języka i technologii informacyjnej w wybranej dziedzinie.

Koncepcja kształcenia na kierunku *filologia* nie została formalnie skonsultowana z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, a nieformalne sugestie pracodawców znalazły odzwierciedlenie jedynie w koncepcji kształcenia na poziomie wybranej specjalizacji. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia i rynku pracy na poziomie modułów specjalizacyjnych, w tym w szczególności specjalizacji *komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji*. Ze względu na brak pełnej dokumentacji nie można jednoznacznie stwierdzić, czy koncepcja kształcenia na kierunku odpowiada polityce zapewnienia jakości. Plany rozwoju koncepcji kształcenia na kierunku nie zostały precyzyjnie sformułowane ale zakładają rozwój modułów specjalizacyjnych i kierunkowych pod kątem wymogów profilu praktycznego.

W jednostce prowadzone są prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej, do której odnoszą się efekty kształcenia na kierunku, co przenosi się na program kształcenia w odniesieniu do modułów specjalizacyjnych. Działania te nie znajdują symetrycznego odzwierciedlenia w projektowaniu i doskonaleniu elementów programu kształcenia powiązanych z kształceniem filologicznym, w tym w szczególności przedmiotów kierunkowych i seminariów dyplomowych, które implementują wyniki badań ogólnoakademickich.

Uczelnia nie przedstawiła dokumentacji potwierdzającej pełne formalne przyporządkowania kierunku studiów do obszaru/obszarów kształcenia i nie wskazała za pomocą stosownej uchwały dziedziny/dziedzin nauki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. ZO PKA przedstawiono jedynie załącznik do Uchwały Nr 4/52/2016 Senatu Wyższej Szkoły Lingwistycznej w Warszawie, w którym zawarto kierunkowe efekty kształcenia dla studiów I i II stopnia, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej w ramach 3 specjalności oraz 4 specjalizacji, przy czym efekty dla specjalizacji zostały włączone w zestaw efektów kierunkowych.

Na podstawie analizy kierunkowych efektów kształcenia na studiach I i II stopnia, tożsamy dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, ZO PKA stwierdza, że Uczelnia prawidłowo dokonała przyporządkowania do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 6 dla studiów I stopnia i poziom 7 dla studiów II stopnia), ale nie dokonała formalnego przyporządkowania do dziedzin i dyscyplin naukowych.

W ocenie ZO PKA efekty kierunkowe są spójne z opisem efektów dla poziomu 6 oraz 7 i profilu praktycznego PRK.

Efekty kierunkowe dla studiów I i II stopnia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie rzetelnego systemu ich weryfikacji.

Na poziomie sylabusów przedmiotów efekty modułowe uszczegóławiają efekty kierunkowe, pozwalając na zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz w dalszej edukacji.

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku na studiach I i II stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym jak i niestacjonarnym uwzględniają pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia nauczycieli.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Zwiększenie udziału wyników prac rozwojowych prowadzonych na kierunku w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia w obrębie modułów kierunkowych.
2. Formalne przyporządkowanie kierunku studiów do obszaru/obszarów kształcenia i wskazanie za pomocą stosownej uchwały dziedziny/dziedzin nauki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla kierunku *filologia*.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów – dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

W raporcie samooceny Uczelnia podaje informację, że kształcenie na studiach I i II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) trwa odpowiednio 6 semestrów i 4 semestry, a szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS wynosi odpowiednio 184 i 120 (dla *specjalizacji nauczycielskiej i komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji*) oraz 122 (dla *specjalizacji tłumaczeniowej*), co, w ocenie ZO PKA, jest wystarczające do osiągnięcia zakładanych kierunkowych efektów kształcenia.

Uczelnia nie stosuje natomiast żadnego oficjalnego przelicznika godzin pracy studenta na punkty ECTS, natomiast na s. 10 raportu samooceny znajdujemy następujące oświadczenie: „Wszystkie punkty ECTS studenci uzyskują na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich”.

Analiza planów studiów, kart przedmiotów, planów zajęć oraz rozmowy z pracownikami kierunku pozwoliły ZO PKA stwierdzić, że na kierunku *filologia* prowadzonym w LSW w Warszawie 1 ECTS równa się ok. 10–15 godzinom pracy własnej studenta, przy czym godziny zajęć (kontaktowe) podane w planach studiów obejmują *de facto* zarówno godziny kontaktowe jak i pracy własnej studenta. Np. w planie studiów I stopnia prowadzonych w trybie niestacjonarnym przedmiotowi *Konwersacje* przypisano 28 godzin ćwiczeń, które w planie zajęć opisano w następujący sposób: 18 h + 10 h pracy własnej, przy czym przedmiot oszacowano na 3 ECTS, choć z ogólnie przyjętego przelicznika (1 ECTS to 25–30 godzin) wynika 1 ECTS. Innymi słowy, całkowity nakład pracy własnej studenta powinien wynosić 75 godzin. *Wstęp do językoznawstwa* w tym samym planie studiów otrzymał 2 ECTS, przy czym całkowity nakład pracy studenta wynosi 18 h, co należałoby oszacować na 0.5 ECTS. Z kolei przedmiot *Retoryka praktyczna* otrzymał 2 ECTS i 18 godzin (12 h + 6 h pracy własnej) w karcie przedmiotu. W obydwu przypadkach wyliczenia są zdecydowanie zawyżone. Na studiach stacjonarnych I stopnia przedmiot *Gramatyka opisowa języka specjalności – składnia* w planie zajęć otrzymał 2 ECTS przy 20 godzinach całkowitego nakładu pracy studenta, natomiast w sylabusie przedmiotu przy tej samej punktacji widnieje 30 godzin. Z kolei na studiach prowadzonych w trybie niestacjonarnym jest to 14 godzin, również przy 2 ECTS.

Te same wyliczenia charakteryzują program studiów II stopnia. Np. w karcie przedmiotu *Dydaktyka nauczania języka niemieckiego* (semestr 3) w rubryce „liczba godzin” znajdujemy zapis: 16 h + 4 h pracy własnej i 3 ECTS; w planie studiów widnieje 20 godzin i również 3 ECTS, co potwierdza wniosek, iż godziny kontaktowe i pracy własnej studenta są w programie studiów na kierunku *filologia* sumowane i podawane jako godziny kontaktowe.

W przypadku prowadzonej na kierunku specjalizacji nauczycielskiej szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS został również obciążony błędami opisanymi powyżej.

Plan studiów dla ocenianego kierunku na studiach I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) dla specjalności *język angielski, język rosyjski i język niemiecki* zawiera 5 modułów zajęć: kształcenia ogólnego, przedmiotów kierunkowych, przedmiotów podstawowych, przedmiotów

specjalizacyjnych i praktyk zawodowych, przy czym dwa pierwsze z wymienionych modułów zorientowane są przede wszystkim na realizację efektów kierunkowych z zakresu ogólnofilologicznego, a pozostałe umożliwiają głównie osiągnięcie efektów kształcenia opisanych przez uczelnię jako kierunkowe efekty specjalistyczne (zawodowe). W ocenie ZO PKA wyodrębnione w planie studiów I stopnia moduły oraz przedmioty w nich zawarte umożliwiają studentom osiągnięcie większości zakładanych efektów kształcenia z wyjątkiem 2 efektów ogólnofilologicznych:

- *K_W01: ma podstawową wiedzę o źródłach i miejscu dyscyplin filologicznych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych oraz o ich metodologicznym powiązaniu z innymi dyscyplinami nauk;*
- *K_W03: ma uporządkowaną podstawową wiedzę w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, realioznawstwa z obszaru kulturowego języka specjalności zorientowaną na jej zastosowania praktyczne.*

Powyższe efekty kierunkowe nie są w pełni osiągalne przez studentów z uwagi na brak w planie studiów I stopnia przedmiotów powiązanych z metodologią badań we wszystkich dyscyplinach filologicznych, w tym zwłaszcza w dyscyplinie literaturoznawstwo.

Plan studiów dla ocenianego kierunku na studiach II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) dla specjalności *język angielski, język rosyjski i język niemiecki* zawiera 3 moduły zajęć: podstawowe, kierunkowe i specjalizacyjne. W ramach bloku treści kierunkowych umieszczono przedmioty powiązane z metodologią badań wyłącznie w dyscyplinie językoznawstwo. Nie w pełni osiągalny jest zatem efekt kierunkowy: *K_W01: ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o źródłach i miejscu dyscyplin filologicznych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych oraz ich metodologicznym powiązaniu z innymi dyscyplinami nauk*, zakładający opanowanie warsztatu metodologicznego w zakresie wszystkich dyscyplin filologicznych. Nie w pełni osiągalne są również efekty kierunkowe: *K_W02: zna terminologię używaną w dyscyplinach filologicznych na poziomie rozszerzonym w języku specjalności i w języku polskim, zorientowaną na zastosowania praktyczne w wybranej sferze działalności oraz K_W03: ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę z zakresu językoznawstwa teoretycznego i stosowanego (glottodydaktyka, translatoryka oraz terminologia specjalistyczna), literaturoznawstwa, realioznawstwa z obszaru kulturowego języka specjalności zorientowaną na jej zastosowania praktyczne*, gdyż w planie studiów nie umieszczono przedmiotów umożliwiających pogłębienie, rozszerzenie i upraktycznienie wiedzy z zakresu zarówno literaturoznawstwa, jak i realioznawstwa (kulturoznawstwa), dając studentom możliwość wyboru tylko jednej z tych dyscyplin.

Moduły przedmiotów określone w programie studiów specjalizacji nauczycielskiej dla studiów I i II stopnia odpowiadają modułom określonym w standardzie (z zachowaniem podziału na odpowiednie etapy edukacyjne) i ułożone są w prawidłowej sekwencji.

W planie dla studiów I stopnia ujęto zajęcia z drugiego języka obcego w wymiarze 120 godzin.

Plan zajęć uwzględnia zajęcia o charakterze praktycznym powiązane z działalnością zawodową i pozwalające na kształtowanie kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy i w dalszej edukacji, którym przypisano od 109 do 111 punktów ECTS, co stanowi więcej niż 50% wszystkich możliwych do zdobycia punktów. Na studiach I stopnia są to przede wszystkim przedmioty w modułach podstawowym, specjalizacyjnym i praktyk, a na studiach II stopnia w modułach podstawowym, specjalizacyjnym i częściowo (blok przedmiotów językoznawczych) w module kierunkowym.

Dobór oraz zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, warsztaty, konwersatoria i seminaria), jak i proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom nie budzi zastrzeżeń. Stosunkowo niska liczebność studentów w grupach, zarówno ćwiczeniowych, jak i wykładowych (ok. 15 osób), sprzyja osiągnięciu zamierzonych efektów kształcenia i jest spójna z praktycznym profilem kształcenia. Istotną formą zajęć na kierunku *filologia* jest praktyka: nauczycielska lub zawodowa.

Realizacja poszczególnych specjalizacji związana jest z odbyciem praktyk zawodowych od 4 do 6 semestru na studiach I stopnia i od 2 do 4 semestru na studiach II stopnia, przy czym w przypadku praktyki nauczycielskiej praktyka psychologiczno-pedagogiczna w prawidłowy sposób poprzedza praktykę dydaktyczną. Regulamin praktyk zawodowych studentów LSW w Warszawie (załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 62/2015 Rektora Lingwistycznej Szkoły Wyższej w Warszawie z dnia 9 listopada 2015 r.) jest zgodny z wymaganiami praktycznego profilu studiów. Zarządzenie reguluje wszystkie najważniejsze zagadnienia, w tym także zasady zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej.

Załącznikami do regulaminu są m.in. skierowanie na praktyki, wzór umowy i porozumienia, dziennik praktyki, a wszystkie te dokumenty są dostępne w postaci elektronicznych wzorów na stronie internetowej Uczelni.

Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk sprawuje uczelniany koordynator praktyk zawodowych studentów, powołany przez Rektora, natomiast sam przebieg praktyk kontroluje koordynator praktyk dla właściwej specjalizacji. Bezpośredni nadzór na studentem sprawuje opiekun praktyk z jednostki przyjmującej i w jego kompetencji leży podstawowa ocena uzyskanych przez studenta efektów kształcenia (w postaci opinii o praktykancie i wystawionej ocenie w dzienniku praktyk). W regulaminie precyzyjnie i szczegółowo określone zostały zadania i kompetencje poszczególnych opiekunów. Mimo odpowiedniego zapisu w regulaminie kontrole praktyk nie są prowadzone systematycznie i nie są dokumentowane. Za zaliczanie praktyk odpowiada natomiast koordynator dla właściwej specjalizacji, który jest obowiązany przedstawić komplet dokumentów Rektorowi. W Uczelni nie jest prowadzona ewaluacja praktyk.

Uszczegółowieniem regulaminu są ramowe programy praktyk dla poszczególnych specjalności, które zawierają oczekiwane efekty kształcenia. Program praktyk dla specjalności *komunikacja w międzynarodowym biznesie i administracji* został opracowany prawidłowo i umożliwi osiągnięcie wszystkich modułowych efektów kształcenia. Natomiast w przypadku specjalności tłumaczeniowej analiza programu praktyk, w tym w szczególności losowo wybranych dzienników praktyk, wykazała, że nie umożliwi on osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia znajdujących się w karcie przedmiotu, zwłaszcza w odniesieniu do studiów II stopnia. Program praktyk nauczycielskich jest zgodny z rozporządzeniem, natomiast z analizy losowo wybranych dzienników praktyk wynika, że nie wszystkie cele praktyk zawarte w rozporządzeniu były realizowane, co dotyczy zwłaszcza 30 godzin przeznaczonych na praktykę psychologiczno-pedagogiczną.

W trakcie wizytacji Uczelnia przedstawiła listę ponad 200 miejsc, w których odbywają się lub odbywały do tej pory praktyki. Profil tych podmiotów pozwala na realizację praktyk zgodnie z wymaganiami oraz skuteczne osiąganie efektów kształcenia przez studentów. Na stronie Uczelni oprócz programów praktyk i podstawowych informacji organizacyjnych znajdują się także oferty firm przyjmujących studentów na praktyki.

Stosowane na zajęciach zróżnicowane metody dydaktyczne (wykład, praca z podręcznikiem, prezentacja klasyczna, prezentacja multimedialna, dyskusja, gra symulacyjna, praca w parach, grupach i indywidualna) na ogół sprzyjają osiągnięciu zakładanych dla kierunku efektów kształcenia, są zorientowane na studentów i motywują ich do aktywnego udziału w procesie

nauczania i uczenia się. Zastrzeżenia budzi jednak znacząca obecność tradycyjnych metod dydaktycznych na zajęciach kierunkowych i podstawowych, takich jak: praca z podręcznikiem i materiałami drukowanymi, praca indywidualna, metoda gramatyczno-tłumaczeniowa i audiolingwalna przy ograniczonym wykorzystaniu infrastruktury. Metody te nie w pełni umożliwiają rozwinięcie praktycznych umiejętności zawodowych w warunkach właściwych dla zakresów działalności zawodowej związanych z ocenianym kierunkiem, jak również kompetencji społecznych, w tym zwłaszcza umiejętności pracy zespołowej, niezbędnych na rynku pracy. Natomiast stosowane na kierunku metody kształcenia w ramach modułów specjalizacyjnych, głównie w ramach praktyk nauczycielskich i zawodowych, sprzyjają nabywaniu przez studentów praktycznych umiejętności zawodowych w warunkach właściwych dla zakresów działalności zawodowej związanych z ocenianym kierunkiem, jak również kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy (funkcjonowanie w rzeczywistym środowisku pracy, nawiązywanie kontaktów zawodowych, praca w trybie zadaniowym oraz kształtowanie umiejętności pracy w zespole itp.).

Na ocenianym kierunku na studiach I stopnia są prowadzone zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w ramach przedmiotu *Umiejętności zintegrowane* na studiach I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) na specjalności język angielski. Zajęcia prowadzone są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2007 r. w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Treści programowe przedmiotów w modułach kształcenia kierunkowego, specjalistycznego i ogólnego na studiach I i II stopnia są w pełni zgodne z zakładanymi efektami kształcenia.

Treści umieszczone w sylabusach przedmiotów na ogół uwzględniają aktualne wyniki badań związane z zakresem ocenianego kierunku, należy przy tym dodać, że w przypadku przedmiotów kierunkowych są to badania o profilu ogólnoakademickim. Treści przewidziane dla praktyk nauczycielskich są zgodne z ramowymi treściami kształcenia opisanymi w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Sylabusy są redagowane z różnym stopniem szczegółowości, przy czym nagminnie jest nieumieszczanie w kartach przedmiotu liczby punktów ECTS oraz odniesień do kierunkowych efektów kształcenia. Treści programowe w zakresie znajomości języków obcych realizowane są w ramach modułu podstawowego dla języka specjalności i drugiego języka obcego (w przypadku studiów I stopnia). W przypadku języka obcego na obydwu poziomach studiów i wszystkich specjalnościach treści umożliwiają osiągnięcie zakładanych poziomów biegłości językowej (C1 i C2).

Program studiów kierunku *filologia* uwzględnia moduły zajęć do wyboru w wymiarze przekraczającym 30% punktów ECTS, które student musi uzyskać, by zdobyć odpowiednie kwalifikacje. Składają się na nie moduły specjalizacyjne i praktyk, zajęcia fakultatywne oraz zajęcia z drugiego języka obcego. Zapewniono również uzyskanie 5 ECTS w ramach zajęć z przedmiotów z obszaru nauk społecznych, a na studiach I stopnia uwzględniono zajęcia z WF.

Harmonogram zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku jest zgodny z zasadami higieny procesu nauczania.

2.2.

Wśród metod weryfikacji efektów kształcenia stosowanych na kierunku można wyróżnić testy i egzaminy w formie testowej (weryfikujące efekty powiązane z wiedzą) oraz aktywność, prezentacje, portfolio, studium przypadku, projekty, eseje oraz udział w dyskusji (weryfikujące wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne). Deklarowane w sylabusach przedmiotów metody weryfikacji efektów kształcenia są adekwatne do specyfiki zajęć, z zasady zorientowane na studenta; potencjalnie umożliwiają one uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów kształcenia. Są również nakierowane na to, by motywować studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Jednakże nie wszystkie metody sprawdzania i oceny na kierunku są efektywnym i wiarygodnym narzędziem monitorowania postępów w uczeniu się. Np. przedstawione ZO PKA portfolio studentów nie zawierają żadnej informacji o stopniu osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia i nie są w pełni rzetelnym źródłem informacji zwrotnej na temat ich postępów.

Jak wykazała analiza wybranych prac etapowych, sumujący sposób weryfikacji efektów kształcenia jest nie w pełni precyzyjny, często nie pozwalając na odniesienie zakresu danego testu do modułowych efektów kształcenia lub interpretację oceny wystawionej przez sprawdzającego. Jednostka przedstawiła zasady dotyczące częstotliwości przeprowadzania oceny kształtującej oraz sposobów i miejsc odbywania oceny podsumowującej w przypadku zajęć dydaktycznych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zakres i poziom efektów kształcenia uzyskanych przez studentów jest weryfikowany przez dzienniki praktyk, które są jednak bardzo ogólne i mają przede wszystkim sprawozdawczy charakter, w ograniczonym stopniu pozwalając na skuteczną weryfikację efektów kształcenia. Dla wszystkich rodzajów praktyk obowiązuje ten sam wzór dziennika. Same metody weryfikacji efektów kształcenia w ramach praktyk (głównie opinie opiekunów praktyk, ale także portfolio, prace projektowe, prace pisemne, udział w dyskusji itp.) zostały dobrane prawidłowo do poszczególnych specjalizacji i teoretycznie pozwalają na skuteczną weryfikację.

Student może ubiegać się o zaliczenie praktyk w całości lub w części na podstawie pracy zawodowej, jeżeli „w ramach zatrudnienia nabył umiejętności zgodne z efektami kształcenia praktyk określonymi w programie studiów dla danej specjalizacji”. W tego typu przypadkach student jest obowiązany do złożenia dokumentów mogących stanowić podstawę zaliczenia praktyk, którymi na ogół, oprócz formalnego wniosku, są zaświadczenia od pracodawców. Wrywkowa analiza dokumentów podczas wizytacji nie wykazała uchybień ani też nieprawidłowości w tym zakresie.

Ostatnim etapem weryfikacji efektów kształcenia jest praca dyplomowa, która, zgodnie z profilem kształcenia i koncepcją pracy dyplomowej sformułowaną przez jednostkę, powinna mieć charakter wdrożeniowy i świadczyć o zaangażowaniu studentów w prace rozwojowe prowadzone na ocenianym kierunku w dyscyplinach filologicznych – językoznawstwie i literaturoznawstwie. Na podstawie analizy wybranych prac licencjackich i magisterskich ZO PKA stwierdza, że weryfikacja ta jest w pełni skuteczna, z wyjątkiem części prac na specjalności *język angielski*. W ocenie ZO PKA ta część prac dyplomowych, zwłaszcza magisterskich, charakteryzuje się nadmiernie rozbudowanymi rozdziałami teoretycznymi, które nie są w pełni powiązane z badawczą częścią pracy. Co się z tym wiąże, prace te są często lakoniczne w części empirycznej, pozbawione pogłębionej refleksji i wynikających z niej praktycznych wniosków. W rezultacie niektóre prace dyplomowe na studiach II stopnia, na specjalności *język angielski* nie w pełni weryfikują pogłębione umiejętności wykorzystania metodologii i terminologii z dyscyplin filologicznych oraz praktycznego zastosowania wiedzy powiązanej z tymi dyscyplinami. Rzetelność oceniania prac dyplomowych nie budzi zastrzeżeń ZO PKA.

Warunki i tryb postępowania rekrutacyjnego na studia w LSW zostały określone uchwałą Nr 2/53/2017 Senatu Lingwistycznej Szkoły Wyższej w Warszawie z dnia 28 kwietnia 2017 r. i są dostępne na stronie internetowej Uczelni.

Do ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia uprawnione są osoby posiadające świadectwo dojrzałości lub jego odpowiednik wydany za granicą. Poza spełnieniem warunków formalnych kandydaci na studia I stopnia nie mają żadnych wymogów rekrutacyjnych – są tylko informowani, że Uczelnia nie prowadzi nauki języka specjalności od podstaw, a oczekiwany poziom znajomości języka specjalności to minimum A2 według ESOKJ. Tak ogólne zasady rekrutacji nie zapewniają kandydatów o właściwych kompetencjach językowych, czyli takich, które uwzględniają konieczność osiągnięcia przez absolwentów studiów I stopnia poziomu biegłości C1. Studenci wyrazili opinię, iż na studia przyjmowani są wszyscy chętni kandydaci, co powoduje obniżenie poziomu kształcenia, gdyż na pierwszych semestrach nauczyciele wyrównują poziom językowy względem studentów najsłabszych. Studenci dodali, iż w efekcie tak nieprecyzyjnych kryteriów rekrutacyjnych w jednej grupie znajdują się osoby z poziomem biegłości A2 i C1, na co wskazują również wyniki hospitacji niektórych zajęć.

Również w przypadku studiów II stopnia procedura rekrutacji jest nieprecyzyjna i nie w pełni umożliwia osiągnięcie zakładanego poziomu biegłości C2. Kandydaci na studia II stopnia, którzy spełnili wymogi formalne postępowania rekrutacyjnego odbywają bowiem rozmowę kwalifikacyjną potwierdzającą znajomość języka na poziomie C1, z tym, że poziom biegłości jest ustalany subiektywnie przez prowadzącego rozmowę. Ponieważ na studia II stopnia przyjmowani są kandydaci posiadający dyplomu ukończenia studiów wyższych z tytułem licencjata (lub tytułem równoważnym) czy też dyplom ukończenia studiów jednolitych magisterskich, nie jest zapewniona rekrutacja kandydatów z podstawowymi kompetencjami filologicznymi i/lub specjalizacyjnymi. W tej sytuacji nie jest w pełni możliwe osiągnięcie efektów kształcenia, które na studiach II stopnia powiązane są z pogłębionym i poszerzonym zakresem wiedzy i umiejętności w dyscyplinach filologicznych oraz kompetencji zawodowych, w tym w szczególności tłumaczeniowych. Natomiast kandydaci wybierający specjalizację nauczycielską mają zapewnioną programem studiów możliwość uzupełnienia wiedzy i umiejętności z przedmiotów, które są w planach studiów I stopnia ze specjalizacją nauczycielską i tym samym spełniają wymogi określone Rozporządzeniem MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Na kierunku *lingwistyka stosowana* na studiach I i II stopnia studia są zaliczane etapowo w rozliczeniu semestralnym. Warunkiem zaliczenia każdego semestru jest zdobycie przez studenta 30 ECTS. Poszczególne przedmioty z programu studiów zaliczane są na podstawie warunków określonych w opisach tych przedmiotów, udostępnionych w systemie USOS. Warunki te w ocenie ZO PKA nie są w pełni przejrzyste.

W jednostce są ustalone zasady dyplomowania uwzględniające zakres tematyczny, sposób przeprowadzenia i zasady oceny egzaminu dyplomowego; zasady przygotowania i oceny prac dyplomowych, tj. wymagania merytoryczne i formalne, które oceniają osoby pełniące funkcję opiekuna i recenzenta. W ocenie ZO PKA zasady te są prawidłowe, ale nie są w pełni przestrzegane przez osoby prowadzące prace licencjackie i magisterskie na kierunku.

Zgodnie z § 24 ust. 13–15 Regulaminu Studiów z dnia 25 kwietnia 2016 r. przy przenoszeniu studentów z uczelni polskich lub zagranicznych uznawane są po analizie kart okresowych osiągnięć studentów osiągnięte przez nich dotychczasowe efekty kształcenia, z zastrzeżeniem dotyczącym konieczności uzupełnienia ewentualnych różnic programowych. Procedura ta jest prawidłowa.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia nie stosuje czytelnego podziału na godziny kontaktowe i pracy własnej studenta oraz wystandaryzowanego sposobu szacowania nakładu pracy studenta punktami ECTS.

Wyodrębnione w planie studiów I i II stopnia moduły i przedmioty umożliwiają studentom osiągnięcie większości zakładanych efektów kształcenia, z zastrzeżeniem dotyczącym efektów zorientowanych na rozwijanie umiejętności badawczych w zakresie literaturoznawstwa i realioznawstwa (kulturoznawstwa) oraz efektów umożliwiających praktyczne ukierunkowanie wiedzy z dyscyplin filologicznych.

Mimo szczegółowych wskazań w regulaminie w Uczelni nie są prowadzone dokumentowane kontrole praktyk. W przypadku specjalności tłumaczeniowej analiza programu praktyk wykazała, że nie umożliwia on osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia znajdujących się w karcie przedmiotu, zwłaszcza w odniesieniu do studiów II stopnia. Natomiast z analizy losowo wybranych dzienników praktyk specjalności nauczycielskiej wynika, że nie wszystkie cele praktyk zawarte w rozporządzeniu były realizowane, co dotyczy w szczególności 30 godzin przeznaczonych na praktykę psychologiczno-pedagogiczną. Metody dydaktyczne nie w pełni umożliwiają rozwinięcie praktycznych umiejętności zawodowych w warunkach właściwych dla zakresów działalności zawodowej związanych z ocenianym kierunkiem, jak również kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy ze względu na tradycyjne, nieautonomizujące metody kształcenia wykorzystywane w ramach zajęć kierunkowych i części zajęć z modułu podstawowego.

Treści programowe większości przedmiotów są zgodne z zakładanymi efektami kształcenia. Sylabusy są redagowane z różnym stopniem szczegółowości, przy czym nagminne jest nieumieszczanie w kartach przedmiotu liczby punktów ECTS oraz odniesień do kierunkowych efektów kształcenia.

Sumujący sposób weryfikacji efektów kształcenia jest nieprecyzyjny; często nie pozwala on na odniesienie zakresu danego testu do modułowych efektów kształcenia lub interpretację oceny wystawionej przez sprawdzającego. Również weryfikacja efektów kształcenia powiązanych z praktykami zawodowymi jest nieskuteczna, gdyż opisy zawarte w dziennikach praktyk nie w pełni korelują z efektami kształcenia zawartymi w sylabusie praktyk.

Część prac dyplomowych, zwłaszcza magisterskich, na specjalności *język angielski* charakteryzuje się nadmiernie rozbudowanymi rozdziałami teoretycznymi, które nie są w pełni powiązane z badawczą częścią pracy. Prace są często lakoniczne w części empirycznej, pozbawione pogłębionej refleksji i wynikających z niej praktycznych wniosków. Tym samym prace te nie w pełni weryfikują pogłębione umiejętności wykorzystania metodologii i terminologii z dyscyplin filologicznych oraz praktycznego zastosowania wiedzy powiązanej z tymi dyscyplinami.

Zasady rekrutacji na studia I stopnia nie zapewniają kandydatów o właściwych kompetencjach językowych, czyli takich, które uwzględniają konieczność osiągnięcia przez absolwentów poziomu biegłości C1. W efekcie tak nieprecyzyjnych kryteriów rekrutacyjnych w jednej grupie ćwiczeniowej znajdują się osoby z poziomem biegłości A2 i C1, na co wskazują zarówno wyniki hospitacji zajęć, jak i opinie studentów.

Również w przypadku studiów II stopnia procedura rekrutacji jest nieprecyzyjna i nie w pełni umożliwia osiągnięcie zakładanego poziomu biegłości C2. Kandydaci na studia II stopnia odbywają rozmowę kwalifikacyjną potwierdzającą znajomość języka na poziomie C1, z tym, że poziom ten jest ustalany subiektywnie przez prowadzącego rozmowę.

Na studia II stopnia przyjmowani są kandydaci posiadający dyplom ukończenia studiów wyższych z tytułem licencjata (lub tytułem równoważnym) lub dyplom ukończenia studiów jednolitych magisterskich. ZO PKA uważa, że przez to nie jest zapewniona rekrutacja kandydatów z podstawowymi kompetencjami filologicznymi. W tej sytuacji nie jest w pełni możliwe osiągnięcie efektów kształcenia, które na studiach II stopnia powiązane są z pogłębionym i poszerzonym zakresem wiedzy i umiejętności w dyscyplinach filologicznych.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Wprowadzenie podziału na godziny kontaktowe i pracy własnej studenta w programie studiów.
2. Modyfikacja programu praktyk zawodowych na II stopniu w sposób umożliwiający osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia znajdujących się w karcie przedmiotu.
3. Prowadzenie losowych kontroli praktyk zawodowych i nauczycielskich.
4. Zapewnienie w ramach programu praktyk nauczycielskich realizacji wszystkich celów praktyki psychologiczno-pedagogicznej zawartych w rozporządzeniu.
5. Wprowadzenie w planie studiów II stopnia przedmiotów powiązanych z badaniami w dyscyplinach literaturoznawstwo i kulturoznawstwo (realioznawstwo) oraz przedmiotów umożliwiających pogłębienie, rozszerzenie i upracticznienie wiedzy z zakresu literaturoznawstwa, jak i kulturoznawstwa (realioznawstwa).
6. Wprowadzenie metod dydaktycznych umożliwiających rozwinięcie praktycznych umiejętności zawodowych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy w ramach zajęć kierunkowych.
7. Umieszczenie w kartach przedmiotu liczby punktów ECTS oraz odniesień do kierunkowych efektów kształcenia.
8. Zapewnienie, by prace dyplomowe na studiach II stopnia na specjalności *język angielski* weryfikowały pogłębione umiejętności wykorzystania metodologii i terminologii z dyscyplin filologicznych do celów praktycznych powiązanych z tymi dyscyplinami.
9. Ustalenie zasad rekrutacji na studia I stopnia w sposób zapewniający dobór kandydatów z równym poziomem biegłości językowej.
10. Ustalenie zasad rekrutacji na studia II stopnia w sposób zapewniający dobór kandydatów z obiektywnie ustalonym poziomem biegłości językowej i podstawowymi kompetencjami filologicznymi.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1

W trakcie wizytacji ZO PKA podczas spotkania z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzne zapewnianie jakości ustalono, iż w Uczelni nie zostały określone procedury dotyczące projektowania programów kształcenia, a także dokonywania w nich zmian. Obecnie za opracowywanie zmian jest odpowiedzialny jeden z nauczycieli akademickich zatrudniony na stanowisku adiunkta, który dokonuje również analizy potrzeb w tym zakresie. Zatem studenci jak i inni interesariusze wewnętrzni oraz interesariusze zewnętrzni nie uczestniczą w procesie projektowania zmiany programu. Ponadto brak jasno sprecyzowanych oczekiwań w zakresie projektowania programu i dokonywania w nim zmian uniemożliwia w pełni zrozumienie procesu zarówno przez osoby je realizujące, jak i współuczestniczące. Działania podejmowane przez Uczelnię mają charakter reaktywny na kreowane w danej chwili potrzeby. Brak jest wytycznych dotyczących opisu programów dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia zgodnie z zakładanymi efektami kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zgodnie z obecną praktyką nowe programy kształcenia bądź propozycje ich zmian są przekazywane do Senatu, gdzie akceptacja programu poprzedzona jest dyskusją nt. projektowanych zmian. Należy zwrócić uwagę, iż „ciągła modyfikacja oferty programowej studiów zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami rynku i oczekiwaniami studentów ze szczególnym uwzględnieniem możliwości autorskiego kreowania studiów”, jest jednym z celów strategicznych Uczelni, aczkolwiek należy skonstatować, iż stawiając sobie tak ambitne cele strategiczne trudno oprzeć działania na systemie zapewniania jakości pozbawionym w procesie projektowania, monitorowania i modyfikowania faktycznego udziału wszystkich interesariuszy.

W obecnych rozwiązaniach organizacyjnych na Uczelni nie ma gremiów kolegialnych odpowiedzialnych za monitorowanie i doskonalenie programu kształcenia (np. Rady Programowej), które skupiałyby wszystkich interesariuszy na Uczelni, aczkolwiek w ramach współpracy w tym zakresie funkcjonują zespoły językowe, w skład których wchodzi nauczyciele akademicy prowadzący kształcenie na ocenianym kierunku. W odpowiedzi na pytanie o przedstawienie przykładów zmian doskonalących do programów studiów sugerowanych przez takie zespoły nie przedstawiono konkretnych przykładów.

Zgodnie z informacją przedstawioną w raporcie samooceny oraz potwierdzoną podczas wizytacji monitorowanie i okresowe przeglądy programu kształcenia dokonywana są przede wszystkim przy wykorzystaniu:

- 1) ankiet ewaluacyjnych, jakie po zakończonym kursie wykładowcy przeprowadzają wśród studentów,
- 2) bądź hospitacji zajęć.

Aczkolwiek na postawione pytanie, czy zostały opracowane bądź opublikowane zasady procesu ankietyzacji, ZO PKA otrzymał informację, iż poza arkuszem ankietyzacji nie ma potrzeby formalizowania tego procesu. W trakcie wizytacji nie otrzymano przykładowych analiz wyników pozyskanych w procesie ankietyzacji. Nie działa również system informacji zwrotnej dla studentów nt. wyników procesu ankietyzacji bądź działań podjętych na skutek płynących uwag. Podobnie w odniesieniu do procesu hospitacji – nie zostały opracowane ogólnouczelniane zasady prowadzenia hospitacji (poza przyjętym wzorem formularza hospitacji). Zwyczajowo hospitacje prowadzone są przez Prorektora Uczelni.

Podczas spotkania z nauczycielami akademickimi nie potwierdzono, iż biorą oni systemowy udział w projektowaniu, monitorowaniu bądź doskonaleniu programu kształcenia, natomiast odbywa się to na poziomie konstruowania efektów przedmiotowych dla potrzeb sylabusów/kart przedmiotów.

Ewaluacja sposobów osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów ocenianego kierunku dokonywana jest przede wszystkim przez wykładowców, którzy posiadają bieżący wgląd w postępy studentów oraz w skuteczność stosowanych metod dydaktycznych. Natomiast odsiew

oraz rozkład ocen analizowany jest również przez dziekanat, jednak podczas wizytacji nie zostały przedstawione stosowne analizy w tym zakresie bądź wnioski. Nie przedstawiono również przykładów działań doskonalących podjętych na skutek wniosków płynących z procesu monitorowania i weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Propozycje zmian nie są gromadzone, konsultowane, a następnie opracowywane w syntetycznej formie dla wszystkich interesariuszy. Studenci ocenianego kierunku nie są w pełni włączani w proces monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia. Ich udział ogranicza się do wyrażenia opinii w procesie ankietyzacji i udziale w posiedzeniach senatu. Natomiast interesariusze zewnętrzni są przede wszystkim włączeni w realizację programu jako praktycy prowadzący zajęcia na kierunku lub organizatorzy praktyk zawodowych. W trakcie wizytacji podkreślono również, iż istotnym elementem w ocenie prawidłowości funkcjonowania programów jest pozyskiwanie informacji o wymaganiach stawianych przez rynek pracy za pośrednictwem Biura Karier oraz współpracy bieżącej z pracodawcami w ramach praktyk studenckich czy wspólnych konferencji. Brak jest natomiast rzeczywistego udziału reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia, jak również ocenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. W trakcie spotkania z pracodawcami nie potwierdzono informacji, iż bieżący program kształcenia był przedmiotem analizy z ich strony. W trakcie wizytacji nie przedstawiono konkretnych przykładów działań doskonalących podjętych na skutek wyników procesu monitorowania i oceny realizacji programu studiów na ocenianym kierunku lub konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Dyrektor Instytutu przywołał jedynie zespół, który sformułuje dopiero zalecenia doskonalące.

Analiza dokonana wykazała, że na Uczelni nie zostały przyjęte oraz zakomunikowane wszystkim interesariuszom procedury monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia, a także konkretne działania będące wynikiem funkcjonowania tych procedur i mające na celu doskonalenie procesu kształcenia na wizytowanym kierunku. W zakresie uchybień wskazanych powyżej oraz w pozostałych kryteriach należy stwierdzić, iż procedury monitorowania i doskonalenia programów kształcenia, a także stopnia weryfikacji i oceny efektów kształcenia powinny zostać odpowiednio wzmocnione.

3.2.

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji wykorzystując przede wszystkim stronę internetową, jak i tradycyjne formy przekazu, tj. gabloty informacyjne, spotkania tematyczne itp.

Na stronie internetowej Uczelni udostępniono publicznie informacje:

- dla kandydatów, w tym dotyczące m.in. oferty edukacyjnej, zasad rekrutacji;
- dla studentów, w tym m.in. kierunkowe efekty kształcenia, harmonogramy organizacji roku akademickiego i plany zajęć, charakterystykę absolwenta wizytowanego kierunku, wzory pism, regulaminy, informacje dotyczące praktyk;
- o uczelni, obejmujące informacje o władzach, bazie dydaktycznej itp.

Nie ma dedykowanej zakładki dla pracodawców bądź innych interesariuszy zewnętrznych, aczkolwiek informacje zamieszczone na stronie pozwalają określić profil studenta i specyfikę Uczelni. Ponadto nie są prowadzone regularne badania satysfakcji studentów z dostępu do informacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Działania w Jednostce związane z projektowaniem, monitorowaniem, doskonaleniem nie mają charakteru systemowego. Brak uporządkowanych i jednoznacznie określonych sposobów postępowania dotyczących monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia, co należy uznać za słabą stronę przyjętych rozwiązań. Wskazywany przez Uczelnię nieformalny i bieżący charakter rozwiązań nie znalazł potwierdzenia w rozmowach z interesariuszami (nauczycielami akademickimi, studentami itp.). Nie są im znane zarówno zasady postępowania w przypadku projektowania, oceny, jak i doskonalenia programu kształcenia, a także struktury odpowiedzialne za podejmowanie działań w tym zakresie. W trakcie wizytacji poza incydentalnym wprowadzeniem do programu przedmiotu *Informatyka* nie zostały podane inne przykłady działań doskonalących, które byłyby efektem prowadzonych przeglądów programów lub analiz prowadzonych na Uczelni. Jest to szczególnie niepokojące w kontekście uwag wskazanych do programu kształcenia w kryterium 2.

Działania prowadzące w zakresie zapewnienia jakości programu kształcenia nie uwzględniają zaangażowania w sposób systemowy interesariuszy zewnętrznych, co jest szczególnie niepokojące w odniesieniu do realizowanego profilu praktycznego. Pracodawcy nie opiniują programów kształcenia, a ich wpływ na program i proces kształcenia jest zapewniony poprzez bezpośredni udział w realizacji zajęć dydaktycznych lub organizację praktyk.

W Uczelni gromadzone są dane z procesu ankietyzacji, natomiast nie są analizowane ich wyniki, a wnioskowanie uniemożliwia szerokie badanie procesu kształcenia. Wnioski z dokonywanej 'nieformalnej' analizy nie są przekazywane interesariuszom.

Zmiany programu kształcenia dokonane w ostatnich latach, w tym ich przesłanki, nie były poddawane szerokiej dyskusji i konsultacjom, w których uczestniczyli interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni: nauczyciele akademicki, studenci i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, a ostateczny kształt tychże zmian nie był wynikiem pogłębionej refleksji nad procesem kształcenia, dążeniem do zapewnienia jego jakości i uwzględnienia oczekiwań różnych grup interesariuszy procesu kształcenia.

Z uwagi na realizowany profil kształcenia praktycznego nadal w Uczelni szczególnej uwagi wymaga zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w proces zatwierdzania, monitorowania, oceny i doskonalenia programu kształcenia, jak również proces weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Uczelnia powinna w sposób systematyczny i kompleksowy rozpocząć realizację procesu monitorowania, oceny i doskonalenia programu oraz oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
2. Z uwagi na realizowany profil kształcenia praktycznego uwagi wymaga zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w proces zatwierdzania, monitorowania, oceny i doskonalenia programu kształcenia, jak również proces weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
3. Pełne włączenie studentów w proces projektowania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia na ocenianym kierunku, np. poprzez organizację cyklicznych spotkań ogółu studentów z Władzami Uczelni.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Z raportu samooceny przedstawionego przez LSW wynika, że jednostka zatrudnia 77 pracowników, w tym 22 osoby na etacie, pozostałe osoby zawarły z Uczelnią stosunek prawny wynikający z umów cywilnoprawnych. Szczegółowa analiza materiałów dostarczonych przez Uczelnię potwierdza liczbę osób zatrudnionych na etacie (dla 17 z 22 osób jest to pierwsze miejsce pracy, dla 5 – drugie). Z dostarczonego wykazu kadry prowadzącej zajęcia w semestrze zimowym wynika, że w semestrze zimowym roku akademickiego 2018/2019 w jednostce pracowało 57 osób, w tym 22 osoby zatrudnione na etacie, o których była mowa powyżej.

ZO PKA otrzymał informacje o dorobku naukowym i/lub zawodowym 57 osób, które prowadziły zajęcia w semestrze zimowym roku akademickiego 2018/2019 (w tym 22 osób zatrudnionych na etacie). Analiza dorobku naukowego/zawodowego nauczycieli prowadzących zajęcia w LSW potwierdza, że jest on zgodny z efektami i treściami kształcenia określonymi dla tego kierunku, a także z dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Struktura zatrudnionej kadry jest zróżnicowana (profesorowie, doktorzy habilitowani, doktorzy oraz magistrowie), opis ich dorobku naukowego oraz doświadczeń naukowych i zawodowych w większości przypadków potwierdza ich rozwój naukowy/zawodowy, który zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku i realizacji programu studiów.

W przedłożonym wykazie pracowników etatowych LSW nie wpisano w kilku przypadkach dyscypliny, do której przypisany jest dorobek naukowy tych pracowników. ZO PKA stwierdził również, że niektórzy pracownicy etatowi nie posiadają publikacji, ani nie uczestniczyli w konferencjach naukowych/dydaktycznych od czterech do kilkunastu lat wstecz. Pracownicy ci legitymują się jednak odpowiednim doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią, co ma istotne znaczenie dla praktycznego profilu ocenianego kierunku.

ZO PKA pozytywnie ocenił kwalifikacje zawodowe pracowników zatrudnionych na umowę cywilnoprawną, którzy są doświadczonymi specjalistami z zakresu translatoryki, pedagogiki, psychologii, dydaktyki języków obcych, są zatrudnieni w sferze budżetowej i prywatnej, a ich doświadczenie zawodowe i kompetencje odgrywają istotną rolę w kształceniu na profilu praktycznym; zostało to potwierdzone w trakcie hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych.

Na ocenianym kierunku są też prowadzone zajęcia wykorzystujące metody i techniki kształcenia na odległość, które prowadzi kadra nauczycieli akademickich odpowiednio przygotowana do prowadzenia tego rodzaju zajęć.

Zajęcia były zróżnicowane pod względem formy (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria), poziomu kształcenia, roku i formy studiów oraz kwalifikacji nauczyciela akademickiego (od profesora do magistra). ZO PKA zaobserwował wysoki poziom zajęć praktycznych z języków obcych oraz dobre przygotowanie merytoryczne wykładowców.

4.2.

ZO PKA po analizie dostarczonych materiałów i stanu faktycznego stwierdza, że oceniana Jednostka zapewnia prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych, uwzględniając przy wyborze kadry zatrudnionej zarówno na etacie, jak też na umowy cywilnoprawne ich kompetencje dydaktyczne i/lub praktykę zawodową, zdobyte głównie poza Uczelnią. Przydzielone zajęcia ogólnoakademickie, a także związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym są zgodne z ich kompetencjami dydaktycznymi, praktycznymi umiejętnościami i reprezentowanymi przez nich dyscyplinami.

Zespół oceniający PKA pozytywnie ocenia zatrudnianie w ocenianej jednostce native speakerów, którzy są szczególnie pożądanymi w nauczaniu praktycznej nauki języka obcego oraz osób mających duże doświadczenie dydaktyczne lub zawodowe (m. in. nauczycieli, tłumaczy, pracowników korporacji, osób prowadzących własną działalność gospodarczą).

4.3.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni w LSW na etacie to w większości przypadków osoby z bogatym dorobkiem naukowym, dydaktycznym, jak również specjaliści-praktycy z doświadczeniem zawodowym zdobytym poza Uczelnią. Pracownicy naukowo-dydaktyczni mają możliwość rozwoju naukowego/dydaktycznego i publikacji efektów swych badań w wydawanych przez uczelnię czasopismach: „Roczniki Naukowe”, „Neofilologia dla Przyszłości” oraz „Dialog Języków i Kultur”, które są czasopismami recenzowanymi i ukazują się cyklicznie.

Uczelnia organizuje też od 2012 r. konferencję „W dialogu Języków i Kultur”, w której biorą udział naukowcy z krajów Europy Zachodniej, Rosji, Ukrainy i Białorusi. Do tej pory odbyło się 7 konferencji, każda zakończona jest publikacją.

Jak wynika z rozmów przeprowadzonych przez ZO, Władze Uczelni wspierają finansowo udział pracowników w konferencjach naukowych organizowanych w innych ośrodkach oraz publikacje monografii, skryptów do danego przedmiotu, artykułów w czasopismach naukowych i specjalistycznych, mając na uwadze rozwój zarówno młodej kadry naukowej, jak również doświadczonych pracowników naukowo-dydaktycznych. Pracownicy, którzy chcą się rozwijać naukowo lub dydaktycznie, mają wsparcie Uczelni, choć jak zauważył ZO (na podstawie wykazu dorobku pracowników Uczelni oraz opisu aktywności zawodowej pracowników (udział w szkoleniach, kursach), nie wszyscy z takiej pomocy korzystają.

Pracujący w LSW specjaliści-praktycy są zatrudnieni w ocenianej jednostce na umowy cywilno-prawne, a ich kompetencje zawodowe są podnoszone w większości przypadków poza Uczelnią, w ich podstawowym miejscu pracy. Są to osoby z dużym doświadczeniem zawodowym oraz kompetencjami w pełni odpowiadającymi praktycznemu profilowi uczelni. Osoby te jak najbardziej spełniają wymogi do prowadzenia zajęć przygotowujących studentów do pracy zawodowej.

Z rozmów ZO PKA z pracownikami wynika, że zajęcia są hospitowane przez kierownictwo jednostek wchodzących w skład LSW, ale nie przedstawiono dokumentacji potwierdzającej taką formę oceny kadry.

Zajęcia prowadzone przez pracowników jednostki są oceniane przez studentów w ankietach ewaluacyjnych na koniec cyklu nauczania (semestru). Wyniki ankiet są udostępniane pracownikom, omawiane z przełożonym w przypadku uwag bądź negatywnych ocen studenckich oraz w konsekwencji prowadzą do eliminowania lub korekty negatywnych sytuacji wskazanych przez studentów.

W Uczelni nie funkcjonuje jednak system zwrotny ankiet, polegający na informowaniu studentów o ich wynikach, które potwierdzają w ten sposób celowość ich przeprowadzania nie tylko dla wykładowców, ale również studentów.

W LSW ie ma też wprowadzonego systemu autoewaluacji (arkusze ewaluacji przedmiotu wypełniane przez pracowników po zakończeniu cyklu kształcenia).

Brak jest wypracowanego systemu nagradzania pracowników za wyróżniające wyniki w pracy naukowej lub dydaktycznej oraz kreowania warunków pracy stymulujących i motywujących nauczycieli akademickich do ich rozwoju zawodowego.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka spełnia wymogi dotyczące kadry prowadzącej proces kształcenia. Dobór kadry zarówno naukowo-dydaktycznej, jak też specjalistów-praktyków przebiega prawidłowo, obsada zajęć jest zgodna z reprezentowaną dyscypliną naukową oraz doświadczeniem naukowym bądź zawodowym pracownika.

Nie ma w Uczelni systemu motywującego do rozwoju zawodowego/naukowego i systemu nagradzania za osiągnięcia zawodowe.

W Uczelni nie funkcjonuje system autoewaluacji oraz system zwrotny ankiet.

Dobre praktyki

Zalecenia

- 1) Wprowadzenie systemu motywującego do rozwoju naukowego/zawodowego pracowników (nagradzanie za osiągnięcia naukowe lub zawodowe).
- 2) Dokumentowanie hospitacji zajęć oraz cykliczne ich przeprowadzanie.
- 3) Wprowadzenie systemu zwrotnego ankiet studenckich.
- 4) Wprowadzenie systemu autoewaluacji pracowników.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a zwłaszcza włączanie pracodawców w procesy zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku mają charakter nieformalny, nieskoordynowany, niesystematyczny i akcyjny. Zasadniczo interesariusze zewnętrzni nie opiniują programu studiów, a ich wpływ na program kształcenia ma charakter pośredni; na Uczelni nie obowiązują żadne procedury ani zasady dotyczące włączania ich w ten proces, poza tym nie mają oni swojej reprezentacji w organach wewnętrznych szkoły. Nieliczne, deklarowane przykłady współpracy w tym zakresie to wnioski od jednej z firm, które zostały wykorzystane w ramach warsztatów ze studentami (teksty do tłumaczenia) i aktualizacji treści programowych.

Główne formy współpracy opierają się na nieformalnych kontaktach z kilkoma podmiotami gospodarczymi, które pozwalają na drobne modyfikacje w programie studiów lub w treściach zajęć w oparciu o uwagi zgłaszane w sposób nieformalny i nieudokumentowany. Jedną z form

takiej współpracy były np. warsztaty z języka specjalistycznego i spotkanie z przedstawicielami jednego z wydawnictw edukacyjnych. Władze Uczelni deklarują natomiast duże możliwości elastycznego kształtowania programu studiów i szybkiego reagowania na potrzeby rynku pracy, które wynikają z wielkości Uczelni i sposobu zarządzania.

Wśród typów podmiotów, z którymi nawiązywana została współpraca, należy wymienić m.in. szkoły publiczne (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe; w głównej mierze jest to współpraca w zakresie praktyk studenckich), prywatne szkoły językowe oraz biura tłumaczeń (Lexis, Diuna, Poltext, Skrivanek). Dzięki współpracy z jednostkami oferującymi szkolenia specjalistyczne (np. tłumaczenia audiowizualne, audiodeskrypcja) studenci kierunku mają możliwość uczestniczenia w warsztatach i szkoleniach, m.in. w studiu telewizyjnym czy podczas nagrania dubbingu.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w określaniu i weryfikacji efektów kształcenia nie ma charakteru systemowego i sprowadza się do pojedynczych działań nieformalnych, które nie zostały udokumentowane. Mimo to władze LSW starają się odpowiadać na wyzwania lokalnego i regionalnego rynku pracy, czego przykładem są nowe specjalizacje na kierunku. Poza tym na uwagę zasługuje oferta dodatkowych szkoleń i warsztatów dla studentów. Przedstawiciele pracodawców w osobach praktyków są zaangażowani w proces dydaktyczny, nie mają jednak stałego i bezpośredniego wpływu na ofertę programową i doskonalenie jakości kształcenia.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Intensyfikacja współpracy z interesariuszami zewnętrznymi poprzez ściślejsze włączenie ich w proces określania i weryfikowania efektów kształcenia.

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Mówiąc o procesie umiejdzynarodowienia należy podkreślić, że nie został on – jak dotychczas – włączony w sposób systemowy ani do strategii rozwoju Uczelni, ani wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Oferta kształcenia w językach obcych oraz zajęcia prowadzone przez nauczycieli z zagranicy

Program kształcenia na studiach filologicznych w LSW w Warszawie koncentruje się na nauczaniu umiejętności językowych w ramach trzech języków specjalności (języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego, dodatkowo na studiach podyplomowych – języka ukraińskiego). Językiem wykładowym w przypadku większości przedmiotów praktycznych jest język danej specjalności. Na studia licencjackie, magisterskie i podyplomowe mogą rekrutować się również studenci z zagranicy, jeżeli wykażą się odpowiednio udokumentowaną znajomością języka polskiego. Obecnie na filologii studiuje 43 studentów zagranicznych: 25 na studiach I stopnia i 18

na studiach II stopnia. Studenci zagraniczni pochodzą z Ukrainy (30 osób), Białorusi (6 osób), Rosji (3 osoby) oraz Chin, Włoch, Niemiec i Kazachstanu (po 1 osobie).

Wśród wykładowców zagranicznych, którzy na stałe bądź długoterminowo współpracują z Uczelnią, jest 6 natywnych użytkowników języka z Rosji i Białorusi, Amerykanka i Kanadyjczyk oraz wybitny specjalista w dziedzinie terminologii, wykładowca uniwersytetów w Niemczech, Danii i Norwegii.

Mobilność międzynarodowa studentów i nauczycieli akademickich

W ramach programu Erasmus+ Uczelnia podpisała 2 umowy partnerskie: z University of Tartu, Department of English Studies, Estonia (2017–2021) oraz Akcent College in Prague, Czech Republic (2015–2021). W roku 2015 LSW wystąpiła z wnioskiem o dofinansowanie z programu Erasmus+, jednak jak dotąd nikt ze studentów nie wyjechał ani na studia zagraniczne, ani na praktyki. Władze tłumaczyły ten fakt brakiem porównywalnych kursów na uczelniach zagranicznych, zaś obecni na spotkaniu z ZO PKA studenci (około 30 osób) jako główną przeszkodę w korzystaniu ze studiów na uczelniach zagranicznych podali pracę zawodową, którą w trakcie studiów podjęła większość studentów.

Uczelnia ma podpisane również umowy dwustronne, które określają zasady współpracy w realizacji badań naukowych, wymianie studentów i wykładowców, wymianie doświadczeń we wdrażaniu zaawansowanych technologii, nowoczesnych metod nauczania i edukacji oraz wsparciu w szkoleniu kadry dydaktycznej. Są to umowy dwustronne podpisane z Moskiewskim Uniwersytetem Państwowym (Rosja) oraz Witebskim Uniwersytetem Państwowym (Białoruś). W roku akademickim 2016–2017 Uczelnia gościła 2 profesorów z tych Uczelni. Bliższe informacje na temat współpracy można znaleźć w jednym z numerów czasopisma naukowego „Linguistics Bulletin of the Moscow Region State University” (2017), który dostępny jest także w Internecie.

W latach 2013-2018 pracownicy naukowo-dydaktyczni LSW brali udział w 8 konferencjach międzynarodowych (Włochy, Francja, Ukraina, Niemcy). Na spotkaniu z ZO PKA mówili o korzyściach wynikających z udziału w tego typu konferencjach, wymianie doświadczeń oraz możliwości zdobycia nowych materiałów dydaktycznych, które wykorzystują później na zajęciach ze studentami.

Uczelnia corocznie organizuje międzynarodową konferencję „W dialogu języków i kultur”, która ma na celu integrację przedstawicieli środowisk naukowych, wykładowców, nauczycieli języków obcych, teoretyków i praktyków tłumaczenia oraz badaczy i ekspertów. Materiały konferencyjne ukazują się w serii „W dialogu języków i kultur”.

Wpływ współpracy międzynarodowej na proces kształcenia

Dwóch pracowników Uczelni uczestniczy w międzynarodowych badaniach. Dotyczą one reformacji w Niemczech (Uniwersytet w Halle i Wittenberdze) oraz kulturologii lingwistycznej, leksykologii terminologicznej, translatoryki i psycholingwistyki (Uniwersytet w Madrycie).

LSW może pochwalić się też długoletnią współpracą z firmami zagranicznymi w zakresie profesjonalnych szkoleń językowych dla ich pracowników zarówno w zakresie kursów języka ogólnego, jak i specjalistycznego. W gronie stałych kontrahentów znajdują się firmy Tomtom Telematics oraz Tomtom Development, KPMG International czy Fujifilm Sericol Polska.

Przy LSW powstało Międzynarodowe Centrum Antropolingwistyki i Terminologii (2017), w którym prowadzi się badania z zakresu terminologii, antropolingwistyki oraz lingwopolitologii.

Wyniki badań publikuje się w uczelnianym czasopiśmie naukowym „Language and Literary Works of Warsaw”.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia stworzyła warunki dla rozwoju mobilności studentów i wykładowców. Ma podpisane 2 umowy w ramach programu Erasmus+ oraz 2 umowy dwustronne. Pracownicy naukowo-dydaktyczni uczestniczą w wymianie międzynarodowej i międzynarodowych badaniach naukowych. Na uwagę zasługuje aktywna działalność powstałego w 2017 roku Międzynarodowego Centrum Antropolingwistyki i Terminologii. Procesu umiędzynarodowienia nie włączono ani do strategii rozwoju Uczelni, ani wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia; brak jest – jak na razie – przykładów mobilności studentów.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Włączyć proces umiędzynarodowienia w strategię rozwoju Uczelni oraz wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

LSW mieści się w wydzielonej części centrum handlowego Atrium Reduta w Warszawie (ul. Aleje Jerozolimskie 148) położonego blisko ścisłego centrum miasta i głównych węzłów komunikacyjnych; obiekt posiada powierzchnię 1350 m². Do dyspozycji studentów jest 14 sal dydaktycznych, w tym 12 sal mniejszych na 12 do 20 osób i 2 większe na 30 i 40 osób, a także aula na 120 osób. Dwie spośród sal dydaktycznych to sale komputerowe na 17 stanowisk (laptopy) i 24 stanowiska (komputery stacjonarne). Większość zajęć odbywa się w jednej lokalizacji. Taki stan rzeczy istotnie podnosi komfort dojazdu na zajęcia, przemieszczania się pomiędzy salami dydaktycznymi oraz korzystania z udogodnień stwarzanych przez Uczelnię. Zdaniem ZO PKA i studentów liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych odpowiada potrzebom wynikającym z programu kształcenia. Sale dydaktyczne wyposażono w projektory, ekrany, tablice i inne, niezbędne urządzenia. W pracowniach komputerowych zapewniono dostęp do niezbędnego oprogramowania, w tym programów biurowych i specjalistycznych. Studenci mogą korzystać z szybkiego łącza internetowego za pośrednictwem sieci bezprzewodowej. Dostęp do infrastruktury jest otwarty również poza zajęciami, co sprzyja rozwojowi życia studenckiego oraz działalności naukowej i społecznej. W przerwach między zajęciami studenci mogą korzystać z bogatej infrastruktury sąsiadującego z Uczelnią centrum handlowego, w tym

obiektów handlowo-usługowych (sklepów, restauracji, kawiarni) oraz rozległych przestrzeni odpoczynku i pracy. Za drobną opłatą mogą również kopiować niezbędne materiały. W budynku zniesiono bariery architektoniczne i zadbano o ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami, w tym windy, podjazdy i toalety.

Na korytarzu jest dostępna dla studentów bezpłatna woda pitna.

Należy stwierdzić, że baza dydaktyczna LSW jest dostosowana pod względem rozmiarów, bezpieczeństwa pod względem przepisów BHP oraz wyposażenia do osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zarówno infrastruktura dydaktyczna, którą dysponuje jednostka oraz dostępna w niej technologia informacyjno-komunikacyjna, jak też wyposażenie instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe oraz zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, umożliwią realizację zakładanych efektów uczenia się.

Jednak poza salami komputerowymi i aulą, które są wyposażone w meble dostosowane we właściwy sposób do tego typu pomieszczeń, ZO PKA sugeruje wyposażenie sal dydaktycznych przeznaczonych do zajęć, na których studenci korzystają z materiałów dydaktycznych takich jak słowniki, zeszyty i in.) w bardziej komfortowe meble (ławki i krzesła), które umożliwią studentom wygodniejsze wykonywanie określonych czynności praktycznych podczas zajęć (pisanie, korzystanie z pomocy naukowych). Obecnie w salach tych są fotele z rozkładanymi blatami, które nie zawsze mieszczą pomoce dydaktyczne będące w dyspozycji studentów.

7.2.

Pozytywnie należy ocenić dostępność zasobów bibliotecznych, informacyjnych edukacyjnych dla studentów. Jednostka oferuje możliwość korzystania z biblioteki uczelnianej, która mieści się w jednym z pomieszczeń budynku Uczelni. W zbiorach znajdują się m.in. książki, podręczniki, skrypty, czasopisma, wydawnictwa multimedialne oraz prace dyplomowe. Zasoby biblioteczne mogą być przeglądane w czytelni, a także wypożyczane na zewnątrz. Dostęp do brakujących zasobów jest możliwy dzięki systemowi wypożyczeń międzybibliotecznych. Pomieszczenia biblioteki wyposażono w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, przydatnego oprogramowania oraz zasobów cyfrowych. Zasoby elektroniczne obejmują pełnotekstowe i bibliograficzno-abstraktowe bazy danych, których przydatność podnoszona jest zwłaszcza w kontekście przygotowywania prac dyplomowych. Czytelnicy mają również dostęp do zbiorów bibliotek cyfrowych. Informatyzacja biblioteki prowadzona jest w oparciu o platformę Wirtualny Dziekanat. Możliwe jest zatem przeglądanie katalogów, a także składanie rezerwacji i zamówień za pośrednictwem Internetu. Szczegółowe zasady korzystania ze zbiorów określa regulamin. Przy wyszukiwaniu danych publikacji studenci mogą zwrócić się do wykwalifikowanego bibliotekarza, który udziela im potrzebnej pomocy. W opinii ZO PKA sposób funkcjonowania biblioteki w zupełności odpowiada oczekiwaniom studentów zarówno pod względem zasad korzystania ze zbiorów, jak też godzin pracy, warunków lokalowych czy kwalifikacji pracownika biblioteki.

Podsumowując, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne LSW są dostosowane do potrzeb studentów tej uczelni. Piśmiennictwo zalecane w sylabusach jest w dużej mierze dostępne w bibliotece LSW lub też jest możliwość zdobycia go poprzez Internet lub w innych warszawskich bibliotekach. W oparciu o dostępne zasoby biblioteczne studenci ocenianego kierunku mają możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia, w tym w szczególności efektów w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz kompetencjami społecznymi niezbędnymi na rynku pracy.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i dydaktyczne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Władze ocenianej jednostki przeznaczają rokrocznie środki na sukcesywne uzupełnianie zbiorów biblioteki o nowe, aktualne publikacje związane z kształceniem na ocenianym kierunku, w tym w szczególności na materiały dydaktyczne mające na celu osiągnięcie przez studentów efektów w zakresie praktycznego przygotowania zawodowego oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zakupy biblioteczne uwzględniają liczebność studentów na ocenianym kierunku, zakres tematyczny oraz zasięg językowy nowych nabytków, a także plany rozwoju kierunku.

7.3

Jednostka wdrożyła procedury uwzględniające udział interesariuszy wewnętrznych w procesach związanych z monitorowaniem i doskonaleniem infrastruktury. Władze Jednostki na bieżąco analizują stan zasobów oraz podejmują działania usprawniające. Studenci mogą wyrażać swoje opinie bezpośrednio lub za pośrednictwem organów samorządu studenckiego. Stan infrastruktury jest ponadto dyskutowany na posiedzeniach organów kolegialnych, w skład których wchodzi przedstawiciele studentów. Dostępność zasobów materialnych z perspektywy studentów niepełnosprawnych jest monitorowana poprzez indywidualne konsultacje. Stosowane procedury i narzędzia należy ocenić jako skuteczne.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura Uczelni, podstawowe wyposażenie sal wykładowych, zasoby biblioteczne, a także tryb udostępniania księgozbioru i rozwiązania przyjęte w związku z elektronicznym obiegiem informacji, umożliwiają realizację programu kształcenia na kierunku *filologia* i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Zasoby biblioteczne, informacyjne i dydaktyczne we właściwy sposób dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Sukcesywna zmiana wyposażenia sal dydaktycznych wykorzystywanych do zajęć z praktycznej nauki języka obcego w sprzęty (ławki, krzesła) umożliwiające wygodniejsze korzystanie z materiałów dydaktycznych niezbędnych w procesie uczenia się na tego typu zajęciach.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Jednostka zapewnia studentom właściwe wsparcie dydaktyczne i naukowe. Kadra naukowo-dydaktyczna legitymuje się odpowiednimi kwalifikacjami merytorycznymi i interpersonalnymi. Studenci doceniają fakt, że zajęcia prowadzone są przez nauczycieli, którzy nie tylko specjalizują się w określonych obszarach wiedzy, ale także posiadają bogate doświadczenie w pracy zawodowej. Nauczyciele wspierają studentów m.in. poprzez udostępnianie autorskich skryptów i opracowań, rzetelne informowanie o postępach w nauce oraz udzielanie wskazówek dotyczących procesu uczenia się. Do wymiany materiałów dydaktycznych wykorzystywana jest platforma Moodle. Przydatność i dostępność pomocy dydaktycznych, w tym trafność doboru literatury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, jest oceniana pozytywnie. Studenci mają możliwość indywidualnej konsultacji z nauczycielami – zarówno osobiście podczas dyżurów, jak i za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Terminy dyżurów podawane są podczas zajęć, a także ogłaszane na tablicach informacyjnych i stronach internetowych. Z relacji wynika, że dyżury odbywają się regularnie i zgodnie z harmonogramem. Podstawowym źródłem informacji o przedmiotach realizowanych w ramach toku studiów, a zarazem ważnym czynnikiem planowania procesu kształcenia są sylabusy i programy studiów, które Uczelnia udostępnia za pośrednictwem stron internetowych i platformy Wirtualny Dziekanat. Zarówno dostępność, jak i rzetelność czy kompletność tych informacji oceniana jest przez ZO PKA i studentów pozytywnie. Studenci mają zapewniony dostęp do kompleksowej informacji zwrotnej na temat wyników weryfikacji efektów kształcenia, w tym prawo wglądu do ocenionych prac pisemnych oraz uzyskiwania dodatkowych wyjaśnień. Podstawowym i zarazem jedynym wskazanym przez studentów mechanizmem motywującym do osiągania wysokich wyników w nauce jest stypendium Rektora dla najlepszych studentów.

W ramach systemu pomocy materialnej studenci mają zapewniony dostęp do wszystkich świadczeń ustawowych. Regulamin świadczeń ustalany jest przez Rektora w porozumieniu z samorządem studenckim i publikowany na stronie internetowej Uczelni. Zasady przyznawania świadczeń są sprawiedliwe i przejrzyste. Obieg dokumentów odbywa się w formie papierowej. Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków, wydawanie i doręczanie decyzji, a także wypłacanie świadczeń następuje z zachowaniem obowiązujących terminów i procedur. Decyzje zawierają pouczenie o dopuszczalnych środkach odwoławczych. Uczelnia nie oferuje możliwości zakwaterowania w domach studenckich, gdyż nie posiada takiej infrastruktury, a studenci nie wyrażają zainteresowania taką formą wsparcia; ich zdaniem zakres oferowanych form wsparcia materialnego jest w pełni wystarczający.

Obsługą administracyjną większości spraw studenckich zajmuje się sekretariat Jednostki. Godziny pracy sekretariatu oraz forma i zakres oferowanych usług są adekwatne do zróżnicowanych potrzeb studentów. Bezpośrednią pomoc zapewniają również władze Jednostki oraz powoływani spośród nauczycieli opiekunowie, w tym opiekunowie roczników, opiekun praktyk zawodowych i koordynator programu Erasmus+. Rolę pośrednika w kontaktach z administracją pełnią organy samorządu studenckiego. Obowiązujące regulaminy i procedury są dla studentów czytelne i zrozumiałe. Procesy związane z obsługą toku studiów zostały poddane częściowej informatyzacji poprzez pomyślnie wdrożenie platformy Wirtualny Dziekanat. System umożliwi studentom m.in. wyświetlanie sylabusów, składanie deklaracji wyboru przedmiotów, sprawdzanie wyników egzaminów i zaliczeń, monitorowanie płatności oraz bieżących informacji i komunikatów. Jakość obsługi administracyjnej oceniana jest pozytywnie.

W Jednostce funkcjonuje sprawny i przejrzysty system rozpatrywania skarg i wniosków. Skargi i wnioski mogą być zgłaszane za pośrednictwem starostów, opiekunów, organów

samorządu studenckiego lub bezpośrednio władzom Jednostki. W sytuacjach konfliktowych przeprowadzane jest postępowanie wyjaśniające. Zasadą jest dążenie do ugodowego załatwiania spraw. Podjęte decyzje i rozstrzygnięcia mogą być kwestionowane w drodze postępowania odwoławczego. Sprawy, w których doszło do naruszenia norm etycznych lub prawnych mogą być kierowane na drogę postępowania dyscyplinarnego. W skład komisji dyscyplinarnych wchodzi studenci delegowani przez organy samorządu studenckiego. Bieżące problemy omawiane są podczas cyklicznych spotkań z udziałem przedstawicieli samorządu studenckiego i władz Jednostki. Skuteczność przyjętych rozwiązań studenci oceniają pozytywnie.

Proces kształcenia na wizytowanym kierunku został w podstawowym zakresie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Za koordynację działań w tym zakresie odpowiada pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych. Zakres działań obejmuje identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb studentów objętych opieką, usuwanie barier w dostępie do zasobów informacyjnych i edukacyjnych, prowadzenie polityki informacyjnej, kształtowanie postaw społecznych. Dobór form i metod adaptacji uzależniony jest od rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Studentom oferuje się dostęp do kompleksowej informacji na temat form pomocy prawnej, psychologicznej i specjalistycznej, a także możliwość adaptacji materiałów dydaktycznych. W celu likwidacji barier architektonicznych obiekty dydaktyczne zostały wyposażone w windy, podjazdy oraz toalety dla osób niepełnosprawnych. Dostosowaniem objęto również bibliotekę i parkingi. Zgodnie z regulaminem studiów osoby niepełnosprawne mogą korzystać z kształcenia w ramach indywidualnego planu zajęć. Indywidualizacja może dotyczyć w szczególności metod i form kształcenia, form zaliczeń i egzaminów oraz procedur i terminów związanych z tokiem studiów. Z myślą o osobach niepełnosprawnych w Uczelni prowadzone są szkolenia i kampanie informacyjne. Adresatami tych działań są zarówno studenci, jak i pracownicy. Z przekazanych informacji wynika, że na wizytowanym kierunku studiuje kilkanaście osób z ujawnioną niepełnosprawnością. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA oferowane środki wsparcia umożliwiają osobom niepełnosprawnym pełny udział w procesie kształcenia.

Studenci wizytowanego kierunku otrzymują podstawowe wsparcie w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Dzięki podpisanym umowom studenci mogą realizować w instytucjach partnerskich praktyki, staże i wizyty studyjne. W celu ułatwienia dostępu do rynku pracy w Uczelni powołano Biuro Karier. Do zakresu działalności Biura należy pośrednictwo w poszukiwaniu pracy, praktyk i staży, w tym wyszukiwanie i selekcjonowanie ofert. Biuro posiada własną stronę internetową, na której publikowane są zarówno aktualne oferty, jak i praktyczne porady i wskazówki. W chwili obecnej Biuro nie prowadzi widocznych działań w obszarze podnoszenia kompetencji miękkich, doradztwa zawodowego czy wspierania przedsiębiorczości. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wykazali niewielkie zainteresowanie ofertą Biura.

Studenci mogą korzystać z gwarantowanej ustawowo swobody zrzeszania się w uczelnianych organizacjach studenckich, w tym kołach naukowych. Studenci *filologii* uczestniczą w pracach Koła Naukowego T-Lex. Przedmiotem działalności koła jest poszerzanie i popularyzacja wiedzy, a także rozwijanie zainteresowań naukowych studentów. Członkowie koła uczestniczą w konferencjach, seminariach i wizytach studyjnych, a także w prowadzonych przez kadrę badaniach naukowych. Prace studentów mogą być publikowane w czasopiśmie wydziałowych. Wśród realizowanych przedsięwzięć warto wymienić konkursy językowe (np. Kreatywny Konkurs Językowy, Turniej Lingwistyczny), projekty leksykograficzne, spotkania dyskusyjnego klubu filmowego. Jednostka zapewnia kołu naukowemu odpowiednie wsparcie materialne, merytoryczne i organizacyjne, w tym dostęp do infrastruktury, odpowiednie finansowanie oraz profesjonalną opiekę nauczycieli akademickich. Ze względu na charakter studiów działalność w kole naukowym cieszy się umiarkowanym zainteresowaniem studentów.

W Uczelni działa samorząd studencki. Organy samorządu reprezentują studentów przed Władzami Uczelni, delegują przedstawicieli do organów i ciał kolegialnych Uczelni, prowadzą szkolenia z zakresu praw i obowiązków studenta, a także uczestniczą w procesach związanych z zapewnianiem jakości kształcenia i przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej. Oprócz tego samorząd prowadzi działalność społeczną, kulturalną i edukacyjną. Uczelnia zapewnia warunki niezbędne do funkcjonowania samorządu studenckiego, w tym infrastrukturę i środki finansowe, którymi samorząd dysponuje w ramach swojej działalności. Samorząd może swobodnie korzystać z infrastruktury Uczelni – pomieszczeń, urządzeń multimedialnych i materiałów biurowych. Zdaniem przedstawicieli samorządu zakres otrzymywanego wsparcia jest w pełni satysfakcjonujący.

8.2.

Na *filologii* wdrożono procedury uwzględniające monitorowanie i doskonalenie systemu wspierania i motywowania studentów. Studenci mogą wyrażać swoje opinie bezpośrednio lub za pośrednictwem organów samorządu studenckiego. Narzędziem wspomagającym formułowanie uwag są – co do zasady – badania ankietowe. Ich przedmiotem jest zarówno ocena zajęć dydaktycznych, w tym ocena nauczyciela akademickiego, jak i ocena obsługi administracyjnej. Ocena przeprowadzana jest dwa razy do roku w formie papierowej. Udział w badaniach jest dobrowolny, zaś same ankiety – anonimowe. Narzędziem wykorzystywanym do monitorowania form wsparcia studentów niepełnosprawnych są indywidualne konsultacje. Skuteczność i jakość stosowanych narzędzi – za wyjątkiem ankiet – należy ocenić pozytywnie.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System wsparcia studentów w LSW jest kompleksowy i skuteczny. Przyjęte rozwiązania uwzględniają zróżnicowane potrzeby studentów, w tym potrzeby osób niepełnosprawnych. Jednostka motywuje studentów do wszechstronnego rozwoju, zapewniając im odpowiednie wsparcie dydaktyczne, naukowe i materialne. Mocną stroną wizytowanego kierunku jest wysoka jakość obsługi administracyjnej oraz dobrze funkcjonujący system rozpatrywania skarg i wniosków. Jednostka zapewnia studentom podstawowe wsparcie w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Zakres tego wsparcia nie odpowiada jednak rzeczywistym potrzebom wynikającym z kształcenia na profilu praktycznym. W szczególności za niewystarczające uznać należy działania podejmowane w obszarze podnoszenia kompetencji miękkich, doradztwa zawodowego i wspierania przedsiębiorczości. Studenci mogą korzystać z gwarantowanej ustawowo swobody zrzeszania się w uczelnianych organizacjach studenckich, w tym kołach naukowych. Jednostka zapewnia kołom naukowym odpowiednie wsparcie materialne, merytoryczne i organizacyjne oraz warunki niezbędne do funkcjonowania samorządu studenckiego. Skuteczność i jakość stosowanych narzędzi – za wyjątkiem ankiet – należy ocenić pozytywnie. Relacje ze studentami zostały oparte na zasadzie partnerstwa i wzajemnego zaufania, co stanowi – zdaniem ZO PKA i studentów – jedną z mocniejszych stron wizytowanego kierunku.

Dobre praktyki

Zalecenia

1. Poszerzenie oferty w obszarze podnoszenia kompetencji miękkich, doradztwa zawodowego i wspierania przedsiębiorczości oraz promocji działalności Biura Karier.
2. Opracowanie przemyślanej polityki informowania studentów o znaczeniu ich opinii w kontekście monitorowania i doskonalenia systemu wsparcia, w tym zapewnienie dostępu do informacji zwrotnej o wynikach badań ankietowych.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
<p>(1) dopracowania celów i efektów kształcenia, w sposób umożliwiający jednoznaczne stwierdzenie, jakie specjalności i specjalizacje prowadzone są w ramach kierunku <i>filologia</i></p>	<p>(1) Efekty kształcenia w obecnym kształcie, wdrożone i przedstawione w <i>Raporcie samooceny</i> z 2018 roku (punkt 1.3. <i>Opis efektów kształcenia dla kierunku filologia na studiach I stopnia w Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie oraz Opis efektów kształcenia dla kierunku filologia studiów II stopnia w Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie</i>), zawierają informacje dot. przyporządkowania efektów kształcenia w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych: (a) w zakresie ogólnym dla wszystkich specjalizacji oraz (b) w zakresie specjalistycznym opcjonalnie dla poszczególnych specjalizacji: specjalizacja nauczycielska, specjalizacja tłumaczeniowa, komunikacja w biznesie międzynarodowym i administracji → Zalecenie zostało zrealizowane.</p>
<p>(2) uzupełnienia księgozbioru o podręczniki akademickie do kształcenia filologicznego</p>	<p>(2) Struktura zakupów bibliotecznych w 60% obejmuje podręczniki do nauki języków obcych, ale także literaturę specjalistyczną. Wykaz zakupionych książek w latach 2016–2018 został przekazany do wiadomości ZO PKA. W polityce zakupów biblioteka kieruje się sylabusami, sugestiami wykładowców oraz indywidualnymi potrzebami studentów. Księgozbiór uzupełniany jest sukcesywnie. Na rok akademicki 2018/2019 przeznaczono 3 tys. zł w celu uaktualnienia zbiorów. Studenci LSW mogą korzystać z zasobów elektronicznych oraz bibliotek na terenie Warszawy.</p>

	→Zalecenie zostało zrealizowane.
--	----------------------------------

W imieniu ZO PKA

Marek Cieszkowski